

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันบัตรเครดิตที่ใช้โดยทั่วไปออก โดย ธนาคารพาณิชย์ (Bank) และบัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัทสินเชื่อส่วนบุคคล (Non-Bank) บัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ บัตรเครดิตที่ใช้ในประเทศ เช่น บัตรเครดิตธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง บัตรเครดิตธนาคารกรุงไทย และบัตรเครดิตที่ใช้ในต่างประเทศ เช่นบัตรเครดิตวีซ่า บัตรเครดิตมาสเตอร์การ์ด บัตรเครดิตอเมริกันเอ็กซ์เพรส เป็นต้น ส่วนบัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัทสินเชื่อส่วนบุคคล ใช้ได้ภายในประเทศเท่านั้น เช่น บัตรเครดิตอออน บัตรเครดิตเซ็นทรัลการ์ด บัตรเครดิตเทสโก้โลตัส (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2546) ดังนั้นบัตรเครดิตจึงมีความหลากหลาย และแบ่งออกเป็นชนิดต่าง ๆ จำนวนมาก แต่ละชนิดก็มีช่วงของ วงเงินสินเชื่อบัตรเครดิตที่แตกต่างกันไป เช่น บัตรเครดิตของ บมจ. ธนาคารกสิกรไทย มีวงเงินตั้งแต่ 30,000 บาท จนถึง 500,000 บาท การที่ลูกค้าแต่ละคนจะได้รับวงเงินบัตรเครดิตเท่าใดขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ธนาคาร ซึ่งการวิเคราะห์ของเจ้าหน้าที่ธนาคารแต่ละแห่งส่วนใหญ่จะมีบรรทัดฐานเดียวกัน เพื่อกลั่นกรองให้ได้ลูกค้าที่มีคุณภาพมากที่สุด

จากการที่รัฐบาล ได้พยายามฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศหลังจากเกิดวิกฤตทางด้านการเงินตั้งแต่ปี 2540 รัฐบาลจึงได้หามาตรการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น มาตรการลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มาตรการอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อกระตุ้นการลงทุน มาตรการ โครงการเอื้ออาทรของรัฐบาล มาตรการลดหย่อนภาษีการ โอนอสังหาริมทรัพย์ จากร้อยละ 3.3 คงเหลือ 0.01 เพื่อช่วยเหลือธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และผู้ประกอบการ รวมทั้งขอความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์ให้ผ่อนคลايข้อกำหนดของผู้มีสิทธิถือบัตรเครดิตจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดว่าผู้ถือบัตรเครดิตต้องมีรายได้อย่างน้อยเดือนละ 20,000 บาท ให้ลดลงเหลือเดือนละ 15,000 บาทต่อเดือน ซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้ตอบสนองนโยบาย ดังกล่าว โดยปล่อยสินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นทำให้ระบบการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตแพร่หลายเพิ่มขึ้น

ผลของการผ่อนคลايข้อกำหนดทำให้ปริมาณผู้ถือบัตรเครดิตมีเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นจากรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่าปริมาณการให้บริการบัตรเครดิตประจำไตรมาส 2 ของปี 2546 มีจำนวนบัตรเครดิตทั้งสิ้น 3,800,766 บัตร เพิ่มขึ้น 254,170 บัตร หรือเพิ่มขึ้น 7.16% จาก

ไตรมาสแรกของปี 2546 โดยแบ่งเป็นบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย 3,055,623 บัตรและบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่มีสาขาอยู่ในประเทศไทย 745,143 บัตร ทั้งนี้ หากเทียบปริมาณการใช้บัตรเครดิตจากช่วงเดียวกันของปีก่อนเพิ่มขึ้น 985,766 บัตรจาก 2,815,006 บัตร หรือเพิ่มขึ้น 35.01% และยอดการใช้จ่ายรวมของบัตรเครดิตในไตรมาสที่ 2 ของปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 78,471.37 ล้านบาท ลดลง 4,552.55 ล้านบาท จาก 83,023.92 ล้านบาท หรือลดลง 5.48% จากไตรมาสแรกของปี 2546 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2546)

สำหรับการให้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่นั้น สำนักงานใหญ่ได้มีนโยบายขยายฐานบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น เพื่อสนองตอบนโยบายของรัฐบาล จาก 3.7 แสนบัตรเป็น 6.7 แสนบัตร ณ สิ้นปี 2546 ทั้งนี้ธนาคารมีนโยบายที่จะกระตุ้นให้ผู้ใช้บัตรเครดิตของธนาคารใช้จ่ายผ่านบัตรเพิ่มมากขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิจารณาให้สินเชื่อบัตรเครดิตเบื้องต้น เช่น มีรายได้ได้อย่างต่ำต่อเดือนละ 15,000 บาท มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป เป็นต้น ในส่วนของสาขาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนผู้ถือบัตรประมาณ 10,000 บัตร และในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2546 มีจำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติบัตรเครดิตเพิ่มอีก 4,611 บัตร และจำนวนของผู้ถือบัตรที่ได้รับอนุมัติใหม่นี้เริ่มที่จะมีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 45 วันขึ้นไปจำนวน 400 ราย ซึ่งธนาคารถือว่าเป็นลูกค้าที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะอาจจะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่ธนาคาร ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ เพื่อเป็นข้อมูลของธนาคารในการที่จะแก้ไขปัญหาหนี้ที่คาดว่าจะ เป็นหนี้เสียและยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาบัตรเครดิต สามารถนำผลจากการวิจัยไปวางแนวทางในการอนุมัติสินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ได้อย่างรัดกุมและลดปัญหาหนี้ ค้างชำระให้น้อยลง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยของการเกิดหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งใน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาหาแนวทาง เพื่อป้องกันการเกิดหนี้ค้างชำระบัตรเครดิต ของธนาคารพาณิชย์แห่ง หนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้สามารถกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ ให้เป็นบัตรเครดิตที่มีคุณภาพ
2. สามารถนำผลจากการวิจัยไปวางแนวทางในการอนุมัติวงเงินสินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ ได้อย่างรัดกุม และลดปัญหาหนี้ค้างชำระให้น้อยลง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระบัตรเครดิต ของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 สาขา คือ สาขานนท่าแพ สาขานนเจริญเมือง สาขานนราชวงศ์ สาขานนศรีดอนไชย และสาขานนช้างคลาน